

Instytut Studiów Politycznych
Polskiej Akademii Nauk

Instytut Studiów Społecznych im. Prof. Roberta Zajonca
Uniwersytetu Warszawskiego

Łukasz Bertram

Bunt, podziemie, władza

Polscy komuniści i ich socjalizacja polityczna do roku 1956

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

Spis treści

Podziękowania	7
Wprowadzenie	9
Rozważania wstępne: definicje, perspektywy i metody	15
Komuniści i komunizm	15
Stalinizm, destalinizacja i elita partyjno-państwowa 1948–1956	22
Najważniejsze pojęcia teoretyczne	39
Komunistyczna socjalizacja i habitus(y)	44
Typy komunistycznych biografii	47
Jak pisać i jak nie pisać o komunistach?	51
Baza źródłowa i dylematy metodologiczne	56
Struktura książki	59
CZĘŚĆ I. BUNT	61
Rozdział 1. Socjalizacja-do-ruchu. Ramy kontekstowe	63
Polski ruch komunistyczny: skład społeczny	63
Motywacje i drogi do wyboru komunizmu	74
Rozdział 2. Socjalizacja-do-ruchu członków i członkiń EPP	95
„Funkcjonariusze”	95
„Dołowi”	122
„Życiowcy”	137
„Legalni”	152
„Luźni”	165
„Kominternowcy”	176
Rozdział 3. Socjalizacja-do-ruchu. Podsumowanie	185
CZĘŚĆ II. PODZIEMIE	197
Rozdział 4. Socjalizacja-w-ruchu. Ramy kontekstowe	199
Historia polskiego ruchu komunistycznego 1918–1938. Krótki kurs	199
Życie w ruchu komunistycznym	219
Decymacja i likwidacja KPP: doświadczenie pokoleniowe	249
Druga wojna światowa	260
Rozdział 5. Socjalizacja-w-ruchu członków i członkiń EPP	273
„Funkcjonariusze”	273
„Dołowi”	322
„Życiowcy”	343

„Legalni”	363
„Luźni”	387
„Kominternowcy”	401
Rozdział 6. Socjalizacja-w-ruchu. Podsumowanie	415
CZĘŚĆ III. WŁADZA	429
Rozdział 7. Socjalizacja-do-władzy. Ramy kontekstowe	431
Powojenny porządek polityczny	431
Doświadczenie władzy	437
Ku stalinizacji. ZSRR i rok 1948	451
Rozdział 8. Socjalizacja-do-władzy członków i członkiń EPP	459
„Funkcjonariusze”	459
„Dołowi”	480
„Życiowcy”	491
„Legalni”	501
„Luźni”	514
„Kominternowcy”	521
Rozdział 9. Socjalizacja-do-władzy. Podsumowanie	527
CZĘŚĆ IV. ELITA PARTYJNO-PAŃSTWOWA	533
Rozdział 10. 1948–1956: statystyki, kariery i kapitały	535
Rozdział 11. Polska rewolucja stalinowska 1949–1953/1954	561
Rozdział 12. 1954–1956. Destalinizacja habitusu?	605
Zakończenie	637
Aneks	645
Wykaz skrótów	651
Bibliografia	655
Spis tabel	719
Summary	723
Indeks osób	725